

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Catehizare asiduă

Dumineca trecută școlile și-au deschis din nou porțile, pentru a primi în sânul lor micile odrasle, în vederea unui nou an școlar. Pentru propovăduitorul lui Hristos și în special pentru cel ce păstorește turma credincioasă incredințată lui, faptul acesta, oarecum divers și atât de obișnuit, trebuie să constituie un nou și fericit prilej oferit râvnei lui de a pregăti și de a desăvârși intronarea împărăției lui Dumnezeu aci pe pământ. E prilejul mântuitor când fiecare dintre noi, verificându-ne elanul și râvna pentru Hristos, avem datoria de a reaprinde harul sfințitor dobândit prin punerea mânilor arhieresti.

Copilul de azi, care pășeste cu atâta entuziasm în incinta școlii, este viitorul nostru parohian, viitorul nostru membru în corporațiunile bisericesti și poate colaboratorul de mai târziu în opera de evanghelizare și de redresare morală a comunității pe care o păstorim. Este întâi de toate, un suflet ce ni se încredințează într'o formă și mai expresă pentru creșterea și educarea lui în spirit creștin. Până aci, el aparținuse numai vieții familiare și răspunderea pentru creșterea lui a căzut doar pe umerii părinților. Din clipa intrării lui în școală, răspunderea se împarte și pe umerii celor puși să muncească anume sub cupola ei, iar educarea lui în spiritul învățăturilor creștine ne aparține în deosebi nouă preoților cateheți.

Pentru învățător această răspundere încetează, oarecum deodată cu terminarea școlarității elevului. Pentru preot însă, ea se prelungește și crește mereu în intensitate până la mormânt. Din acest motiv, râvna preotului și strădania lui din epoca școlarității viitorilor lui parohieni adulți, nu poate fi mai prejos de cât aceea din timpul când aceștia vor ajunge să fie credincioșii conștienți ai Bisericii și practicanții destoinici ai învățăturilor

mântuitoare descoperite lumii prin Fiul lui Dumnezeu. Dimpotrivă, sub cupola măreață a școlii, el trebuie să pună temelia și să înceapă formarea primelor deprinderi care vor constitui mai târziu virtuțile de seamă ale credincioșilor săi. Aci avem prilejul de a cristaliza personalitatea viitorilor noștri parohieni, aci avem menirea de a-i introduce în tezaurul revelator al Bisericii, aci avem dată posibilitatea de a face din ei nu numai niște cunoscători ai adevărilor pe cari le propovăduim, ci adevărați implinitori ai poruncilor lui Dumnezeu.

Se înțelege dela sine că, impregnând în sufletele elevilor noștri din școala primară deprinderile sănătoase cari să formeze temelia virtuților creștine de mai târziu, formându-le, cu alte cuvinte, caracterul creștin, nu ni-i pregătim numai pe seama noastră, ci îi creștem în folosul și spre binele întregii comunități omenești. Principiile creștine, cari stau la baza educației religioase-morale în școală, sunt de altfel unanim recunoscute de toți marii pedagogi ca principiile cele mai desăvârșite pentru creșterea copilului în spiritul unei cât mai depline integrări a lui în viața comunității întregi. Invățându-l să creadă într'un Dumnezeu transcendent, care este Tatăl nostru al tuturor, infiltrându-i în suflet că porunca cea mai mare a acestui Tată cereșc este porunca iubirii față de El și de semenul nostru, deprinzându-l apoi să practice această poruncă, ca și toate celelalte cari reglementează comportarea lui față de semen, nu facem altceva decât îl pregătim pentru o cât mai roditoare conviețuire a lui în sânul comunității omenești. Mai mult chiar, comunitatea omenească însăși profită de pe urma unei atari educări a copilului în spirit creștin, căci practicând mai târziu ceea ce a învățat și a fost deprins în școală, nu numai că-și asigură mântuirea lui în sânul Bi-

sericii creștine, dar și contribuie la menținerea unui nivel de viață cât mai vrednic de om și de Creatorul său.

Afirmarea acestui adevăr, pentru vremurile noastre de azi, își are rolul sãn preponderant. După războiul la a cărui desfășurare apocaliptică am asistat, conștiința comunității omenști, atât de sdruncinată și de contrariată acum la sfârșitul lui, așteaptă și dorește creșterea și educarea omului într'un spirit care să nu-i mai înjosească demnitatea, ci să-l înalțe și să-l mențină pe adevăratul pedestal al chemării lui. Ori, atingerea și împlinirea acestei dorințe arzătoare a vremurilor de azi, nu se poate înfăptui decât printr'o educare a copilului în spirit creștin, printr'o deprindere a lui de a practica încă din școala primară, mântuitoarele învățături propoveduite de Biserică, cu alte cuvinte printr'o catehizare cât mai asiduă și cât mai proprie marelui răspunderi pe cari o avem în această importantă latură a chemării noastre preoțești. T.

Cauzele ivirii sectelor*

Cum să nu existeeretici, dacă prin păcatul strămoșesc există inimi rele, din care purced gânduri rele (Mt. 15, 19) și dacă în mintea omenească s'a infiltrat întunec, diversitate și trufie? Ispita satanică adresată celor dintâi oameni se adresează și azi tuturor. Acelora Satana le-a zis: Mâncați din pomul oprit și veți fi ca Dumnezeu! Azi grăește fiecăruia: Nu ceda, tu ești mai deștept, mai bun, mai sfânt! Dacă și Adam, în deplinătatea puterilor, a căzut ispitei, cum să nu cadă atâția din urmașii lui? Mândria pune stăpânire pe ei. Iar mândria naște erezii, pe care le susține ca adevăruri veșnice. Iată de ce zicea cu multă dreptate Fer. Augustin; „De n'ar fi mândria, n'ar fi eretici“. Mândria a născut erezii mai ales dela Luther și dela ceilalți corifei ai Reformațiunii, care au făcut din libertatea de interpretare a Bibliei un principiu. Aceștia, în loc să fi limitat rățăcirile minții, i-au dat un cadru nelimitat. E ciudat și paradoxal, că deși au tăgăduit libertatea voinței, în schimb pe a minții au ridicat-o la rang de principiu. De acum, trufia minții s'a revărsat în fel de fel de erezii. Niciodată n'au fost atâtea erezii ca de atunci încoace, fiindcă niciodată n'a fost acordată minții atâta libertate și niciodată, omul n'a cutezat să fie atât de încrezut în puterea minții lui.

Libertate! Dar cine e împotriva libertății? E cea mai mare cucerire a spiritului. Nu s'a vărsat oare atâta sânge pentru cucerirea ei? Da, libertate! Dar nu desmăț, nu arbitrar, nu anarhie, nu bunul

plac! Și în state există libertate. Dar până și în cele mai civilizate, există legi și încă aspre, pentru a pune libertății margini, sau pentru a o canaliza și a o face de folos. Ești liber să faci orice, dar nu orice faptă îți este spre folos. „Toate îmi sunt slo-bode, dar nu toate îmi sunt de folos“ (1 Cor.6, 12; 10, 23). Dirijarea nu înlătură libertatea, ci îi luminează marginile dela care începe să fie primejdioasă. Istoria ne arată că de câte ori libertatea n'a fost dirijată, a adus mult rău, pe care l-au ispășit apoi generații întregi.

Un exemplu despre ivirea ereziilor ni-l oferă Reformațiunea, în special erezia luterană. La început, Luther, călugăr rigorist catolic, a fost nemulțumit de abuzurile curiei, recte ale papei, pentru traficul atât de anticreștinesc al indulgențelor. El nu căuta o evadare din rigorismul doctrinei și al disciplinei bisericesti, ci căuta numai curmarea răului. El încercă explicații și justificări stăruitoare, făcând apel „*ab papa meo informato, ad papam melius informandum*“. Avea nevoie de cele mai juste și mai obiective aprecieri ale papei în chestiunea revoltei sale, spre a nu fi îndepărtat din Biserică al cărui călugăr era. Abia după ce papa a rămas intransigent în hotărârea de a-l depune și excomunica și abia când acesta începe să vadă că împrejurările sunt favorabile revoltei sale și că ea are ecou puternic în masele populare și chiar la principii, dornici de o „*reformatio în capite et membris*“, începe a prinde curaj. În mintea lui încolțește trufia. De acum începe să revizuiască și să întoarcă pe dos toată doctrina, față de care până acum n'avusese niciun cuvânt de revoltă. A revoluționat-o în întregime, înlocuind-o cu inovațiile minții lui. A revizuit și a cenzurat până și cărțile sfinte ale Bibliei, din care n'a recunoscut decât pe acelea, care credea că îi confirmă inovațiile. A lepădat Tradiția Sfântă, pentru că nu-i putea aduce lui nicio mărturie favorabilă. A stabilit ca normă de credință numai Biblia și a depozat Biserică și de ierarhia sacramentală, și de puterea disciplinară, și de calitatea de a stabili norma de credință. Era sătul de ierarhia care-l pedepsise și față de care acum se putea mișca liber. Nu s'a oprit la înlăturarea răului, ci a trecut la inovații, cu o inerție din care nu se mai putea opri. Dacă papa l-ar fi iertat, erezia lui n'ar fi luat naștere. La fel și Calvin și Zwingli. Au pornit din aceeași revoltă ca și Luther și ca și el, au împușcat peste țintă, ajungând mult mai departe decât ceea ce intenționaseră la început. Dar deși au pornit din același motiv, cei trei reformatori au creat trei reformațiuni, din care două subzistă până azi, independente deolaltă. Au și multe puncte comune, dar au și părți specifice, născute din diversitatea minții fiecărui reformator, părți, care cu toate încercările, n'au putut fi aduse la același numitor.

Același proces se 'ntâmplă la nașterea oricărei

erezii, doar cu mici deosebiri de circumstanță. O nemulțumire oarecare deșteaptă trufia minții, care tinde să depășească marginile, să facă inovații și originalități. Așa s'a născut baptismul, din nemulțumirea cu botezul copiilor și a evoluat până la formele lui de azi. Și sunt vreo zece forme, sau feluri de baptism. Așa s'a născut și adventismul și russelismul, din nemulțumirea cu doctrina Bisericii de a nu se putea cunoaște data exactă a venirii a doua; și și-au întrecut apoi măsura. Și tot așa și orice altă sectă.

Și fără Reformațiune s'ar fi ivit secte. Dar nu atâtea și nu aceleași. În Răsărit n'a existat Reformă și totuși, au apărut secte, paralel cu cele din Apus. Exemple: Roscolnicii, Inochentiștii, Tudoriștii. Deosebirea între acestea și cele din Apus este, că în timp ce sectele apusene s'au născut din nemulțumirea față de rigorismul Bisericii din Apus, cele răsăritene, dimpotrivă, s'au născut din nemulțumirea cu libertatea ce li se părea că e prea mare, a Bisericii din Răsărit. Sectarismul e totdeauna prezent în istorie. Acolo unde găsește circumstanțe favorabile, ia naștere și evoluiază.

*

Așadar cauza de căpetenie a apariției sectelor este diversitatea minții întunecate, infectată de urmările păcatului original. Mai sunt apoi și alte cauze, care sunt însă numai un ecou, mai apropiat, sau mai îndepărtat al aceleia, sau alteori, numai împrejurări prielnice. Iată-le:

1. *Apariția satanei ca „inger al luminii”,* activând în diferiți agenți ai lui, în care aprinde trufia minții și revolta împotriva adevărului (2 Cor. 11, 14-15). Infățișarea lui e blândă și de aceea, cucerește. În Apocalipsă e infățișat în chipul fiarei a doua, care este un balaur cu cap de miel; este numit și „prooroc mincinos”, pus în slujba fiarei celei dintâi ale cărei acțiuni împotriva lui Dumnezeu sunt de aspect politic (Apoc. 13. 11; 19, 20; 20, 10 s. a.). Sf. Apostol Pavel grăește: „*Dar Duhul grăește lămurit, că în vremile cele de apoi, unii se vor depărta dela credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor, prin fățărnicia unor mincinoși, care sunt înfierăți în cugetele lor*” (1 Tim. 4, 1-2). Iată, aceștia sunt uneltele fiarei apocaliptice cu chip de miel. Vin sub chipul blândeței, al credinței și al sfințeniei, dar samănă în lume învățături înșelătoare, diavolești.

2. *Pofta de noutăți și originalități* a unora îi duce la întemeierea de secte. Nu le mai place uniformitatea monotonă a vechei credințe și trec la inovații, așa ca în poezie, pictură, sculptură, sau muzică. Se confirmă și de astădată cuvântul Scripturii care zice: „*Va veni o vreme, când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă, ci dornici să-și gădile auzul,*

țși vor grămădi învățături după pofta lor și-și vor întoarce urechile dela adevăr și se vor îndrepta către basme” (Tit. 3, 3-4). Ce altceva sunt Miller, Russel, Frölich ș. a. decât ticlitori de „basmе”, menite să „gădile auzul” lor și al aderenților lor?

3. *Pofta de a fi conducător* al unei comunități a făcut și face multe victime. Pe vremea Mântuitorului, mulți Farisei erau stăpâniți de această poftă, spre a se bucura de o mai mare trecere, ca șefi, învățători, sau „părinți”, cum le plăcea să fie numiți în această calitate (Mt. 23, 6-7). Azi, stăpâniți de aceeași poftă, mulți introduc o nouă sectă în turma credincioșilor, sectă, de ale cărei rătăcirii s'au infectat înadins, în urma vreunei nemulțumiri cu Biserica, sau cu preotul.

4. *Pofta de câștig* face pe unii să-și părăsească vechea credință și să devină, pentru bani, misionari ai unor rătăcirii. Așa era pe vremea Apostolului Pavel unii iudaizanți, dușmani ai lui, care se făceau propovăduitori ai unor rătăcirii, numai spre a le putea „mânca bucata”, sau „a le lua paraua” creștinilor din Corint (2 Cor. 11, 20). Astfel de oameni n'aveau alt scop decât „pântecel lor”, și „cele pământești” (Fil. 3, 19). Așa sunt și azi mulți, care devin sectari numai pentru a-și asigura o existență bună, din „zeciueli” sau din colectele din sânul adunării „pentru lucrul Domnului”, ori pentru a putea manipula, după bunul plac și fără niciun control, fondurile unei comunități.

5. *Slăbirea sau răcirea credinței* în cei „slabi de inger” (1 Cor. 8, 9) îi poate duce la erezii. Ei pot fi râvnitori și de bună credință, dar sunt de rea pricepere, cum erau Iudeii care nu identificau pe Iisus cu Mesia așteptat de ei (Rom. 10, 2). Așa, de pildă, mulți credincioși, chiar râvnitori, nu dau apreciere posturilor, pentru că nu pot pricepe în post decât o chinuire inutilă a trupului. Ajungând în contact cu vreun sectar care îi exploatează această slăbiciune, într'un astfel de om se încuibază o erezie, după care poate urma alta și alta, până ce devine pierdut pentru Biserica.

6. *Nemulțumirea de a găsi adevărul deagata*, în catechisme, sau în manuale de școală și în predici, îi poate duce pe mulți la curiozitatea de a-l căuta singuri, în Biblie. Dar nepriceperea lor în Biblie îi poate duce la îndoeli, care evoluiază apoi în erezii. Sunt ca vânătorii, care n'ar fi mulțumiți să afle vânatul așteptându-i încât să poată trage în el ca la tir. Ei vreau să-l descopere singuri, după căutări anevoioase. Adeseori însă, astfel de oameni găsesc numai iluzii ale adevărului, pe care le cred și le susțin ca adevăruri încă nedescoperite. E cazul multor întemeietori de secte.

P. D.

RECASATORIREA PREOȚILOR VADUVI

Prin urmare chestiunea căsătoriei preoților văduvi se poate soluționa mai ușor la viitorul sinod ecumenic, unde, precum spune canonistul N. Milaș în broșura sa: „Hirotonia ca piedică pentru căsătorie“ (trad. rom. de S. Dragomir) la pag. 25, problema s'ar soluționa: „sau abrogându-se de tot acea lege și înlocuindu-se cu alta nouă în înțelesul disciplinei din timpurile oale dintâi ale Bisericii, sau stabilindu-se că în cazuri anumite se pot da dispense dela observarea strictă a ace'ei dispoziții canonice“.

Dar oare viitorul sinod panortodox, ce se va ținea la toamnă la Moscova va avea caracterul unui sinod ecumenic, ca astfel să aibă dreptul de a modifica hotărârile sinoadelor ecumenice anterioare privitoare la această chestiune? La această întrebare nu se poate da un răspuns precis de pe acum, deoarece pentru ca un sinod să fie recunoscut ca ecumenic, trebuie să aibă anumite însușiri caracteristice, cari se pot stabili în viitor. Prin urmare asupra caracterului ecumenicității viitorului sinod panortodox dela Moscova nu ne putem pronunța încă de pe acum. La tot cazul acest sinod panortodox va putea aduce o hotărâre de mare valoare canonică în privința problemei căsătoriei preoților văduvi.

Dar și înainte de ținerea unui sinod ecumenic s'ar putea da o altă lege universal obligatorie, precum spune și Milaș la locul citat mai înainte, adică așa că singuraticile Biserici autocefale s'ar înțelege în scris asupra unei soluțiuni comune. „Acest fel de rezolvare a diferitelor întrebări bisericești și religioase, îl întâlnim nu odată în istoria Bisericii. Când s'a întâmplat, când s'a ivit vre-o întrebare referitoare la credința sau disciplina bisericească, care a avut însemnătate pentru Biserica întreagă, atunci ierarhii, în al căror cuprins jurisdicțional s'a iscat întrebarea, o supuneau spre dezbateră sinodului lor, iar hotărârea acelu sinod o comunicau și celorlalte Biserici particulare pentru a o primi și ele și a o înțelegința la conducerea Bisericii. Când nu se socotea competent sinodul unei Biserici particulare ca singur să decidă, atunci se adresa celorlalte Biserici particulare, cerându-le părerea și dacă toate Bisericile se uniau asupra aceleiași hotărâri, atunci ea se proclama ca fiind adusă în numele întregii Biserici și se privea ca și când ar fi fost proclamată de un sinod ecumenic“ (Milaș, op. cit. pag. 26). În felul acesta s'a primit și Mărturisirea de credință a lui Petru Movilă.

Dar și o Biserică autocefală singură ar putea face schimbarea legii din chestiune. Iată cum crede acelaș canonist că s'ar putea face aceasta: „Fiecare Biserică autocefală are și puterea sa legislativă, deplină și independentă, dar numai pe lângă păstrarea

și observarea acelor principii, cari sunt baza Bisericii ecumenice. Despre această putere legislativă a Bisericii autocefale prescriu canoanele, că ea, în legile ce le va aduce, trebuie să observe cu strictețe și să nu vatăme baza ecumenică a organizațiunii bisericești, să nu hotărească ceva împotriva spiritului adevărat al Bisericii lui Hristos, împotriva spiritului ortodoxiei, sfințeniei, curățeniei morale și a drepturilor ierarhice; că acele legi se pot referi numai la părțile secundare ale canoanelor, nu și la fondul lor... Și când o Biserică autocefală ar vrea să dea o nouă orânduire referitoare la căsătoria preoților în înțelesul ca să nu fie — după cum pretinde canonul 12 al sinodului trulan — nici o pată pe preoțime, ci să fie astfel regulată, ca toată anza la vre-o scandală să fie înlăturată și ca preoțimea să fie întru toate cu vază și drept model de viață morală înaintea poporului, — prin aceasta respectiva Biserică autocefală nu ar vatăma prescripțiunile canonice amintite, deoarece nu numai că nu ar abroga sau modifica ceace a fost instituit de Apostoli, precum zice acelaș canon... Astfel, de pildă, sinodul constantinopolitan din 1756 a hotărât să nu se recunoască botezul romano-apusenilor și în urma acestei hotărâri se botezau din nou toți romano-catolicii, cari treceau la Biserica ortodoxă. Prin hotărârea aceasta sinodul Bisericii autocefale din patriarhatul Constantinopolului a schimbat una din legile fundamentale ale Bisericii ecumenice, îngăduind ca botezul să se poată face de două ori asupra aceleiași persoane. Și totuși Biserica recească n'a fost exclusă din comunitatea Bisericii ecumenice. Prin această procedură, Biserica ecumenică a recunoscut dreptul Bisericilor autocefale ca să poată modifica în marginile autorității sale anumite orânduri canonice. Și să nu uităm că chestiunea botezului se bazează pe învățătură dogmatică, iar nu disciplinară“ (op. cit. pag. 27-28.)

Prin urmare nici Sf. Sinod al nostru nu ar greși împotriva principiilor fundamentale ale dreptului Bisericii ortodoxe și nu ar trece peste marginile puterii sale legislative recunoscute de canoane, dacă ar da o nouă dispoziție în favorul căsătoriei preoților văduvi.

Dacă modificarea s'ar primi la sinodul panortodox dela Moscova sau și pe altă cale de toate Bisericile autocefale, atunci am avea o normă generală. În caz contrar noi, Biserica ortodoxă română, am rămânea cu o practică disciplinară deosebită în privința căsătoriei preoților, așa cum s'au aflat în aceeași situație Bisericile din Galatia și Capadochia în curs de mai multe veacuri, fără să fi încetat de a fi părți însemnate și cu vază ale Bisericii ecumenice.

În fine Sf. nostru Sinod ar putea soluționa chestiunea și în felul că nu ar da o hotărâre de abrogare totală a canonului al 6-lea al sinodului ecumenic trulan, ci ar hotărâ ca Sf. Sinod în cazuri motivate să dea dispense, permițând preoților văduvi, cari n'au

ajuns o anumită vârstă, sau celor cari au copil, să se poată căsători. Este adevărat că dispenze dela o lege se pot da numai de autorul legii, sau de celce a primit autorizație dela autor, dar deoparte am văzut că Sf. nostru Sinod, în cazul că ar aduce o astfel de dispoziție, rămâne în limitele competenței sale, iar de altă parte principiile fundamentale de drept admit ca și o autoritate inferioară în anumite cazuri să dea dispenze dela normele date de o autoritate superioară, și anume atunci când împrejurări neprevăzute de autorul legii și necesități urgente le reclamă în interesul superior și spre binele Sfintei noastre Biserici. Credem că acesta este cazul la soluționarea problemei căsătoriei preoților văduvi.

Rămâne ca Sf. Sinod să se hotărască pentru una dintre modalitățile de soluționare arătate mai sus.

* * *

Am scris aceste rânduri, după ce mai bine de trei decenii m'am adâncit în studiul canoanelor și al dreptului bisericesc. Nu am nici un interes personal, sau de ori și ce fel, ca problema să se rezolve într'un fel sau altul. Dar am convingerea nestrămutată că o rezolvire grabnică și favorabilă nu poate fi decât spre întărirea și slava Sfintei noastre Biserici Ortodoxe.

(Sfârșit)

Prof. Dr. N. Popoviciu

Despre ce să predicăm ?

Dumineca a 21-a după Rusalii despre: PĂMÂNTUL BUN DE SEMĂNAT.

Învățăturile Mântuitorului au fost în mare parte o pregătire a sufletelor. A pregătit pe oameni ca să asculte și să primească mai târziu cuvintele apostolilor. Ucenicilor săi le-a dat învățătura cea mare și sfântă, cum ar fi sămânța curată și sănătoasă pentru semănat. I-a învățat prin exemplul său, cum să pregătească și ei sufletele și cum să semene, ca să aibă rod. Așa zicea despre sămânța căzută în pământ bun: *Și alta a căzut pe pământul cel bun, și crescând a făcut rod însutit* (Luca 8, 8). Sfinții Evangheliști Matei (13, 8) și Marcu (4, 8), scriind despre aceasta, dau o deosebire între roadă și roadă: au dat roadă, una adecă o sută, iar alta șasezeci, iar alta treizeci. Plecând de aci, tâlcuitorii arată că deosebirea în roadă e făcută în chip simbolic. Treizeci este puținul cel mai mic ce se poate cere omului din fapte bune. Ar fi ca cel ce a luat un singur talant dela stăpân. Șasezeci e de două ori mai mult, adecă sunt faptele omului care lucrează de două ori mai mult decât un leneș și ar fi ca servitorul care a luat doi talanți. O sută e nu numai întreitul lui treizeci, ci acestui

întreit i se mai adaogă ceva: 30+30+30+10. Este desăvârșirea spre care trebuie să năzuiască fiecare om spre a fi asemenea cu servitorul care a luat cinci talanți și a mai câștigat și alți cinci talanți.

Semănătorul din Evanghelie se deosebește de plugarul sau grădinarul semănător. Plugarul și grădinarul nu vor semăna pe cale, nici pe piatră sau între spini. Hristos Mântuitorul, care este semănătorul sufletelor noastre, seamănă cu vântul învățăturilor și în sufletele îndărătnice și în cele slabe de înțeles și în cele robite grijiilor pământești. Dacă vor fi suflete rătăcite și pierdute, nu din cauza semințelor, ci din vina lor vor rătăci și se vor pierde. Cu aceasta îndeamnă pe apostoli și pe toți cari vor învăța pe oameni, preoți sau învățători și părinți, să și facă datoria de a semăna, de a învăța. Dacă totuș vor fi școlari ce vor rămânea neștiutori, de vor fi copii neascultători de părinți, de vor fi totuș creștini cari vor umbla pe căile pierzării, să nu se piardă din vina părinților, a învățătorilor sau a preoților.

În Vechiul Testament cetim că Isac a trebuit să se mute în țara Filistenilor și acolo a semănat orz. Domnul a binecuvântat lucrul lui Isac și orzul a dat rod însutit (Facerea 26, 12). În timpul petrecerii pe pământ a Mântuitorului grâul avea uneori rod foarte bogat, până la însutirea sămânței. Veneau însă asupra popoarelor și grele încercări, de semănau, dar nu aveau roadă nimic. Noi vedem, că uneori și roadă ar fi, dar vin lovături ca plăgile peste Egipt: un înghet, o grindină sau altceva nimicește totul. Pământul se însălbățește și nu mai dă rod și din cauza omului. Lăcomia ne face să tăiem pădurile și atunci ploile ne înconjoară, iar apele zăpezilor duc pământul de pe dealuri și de pe munți. În felul acesta, pe locurile unde altădată era roadă, pământ acoperit cu verdeț, azi sunt stânci spălate de șuvoaie. Plantele care mai cresc sunt numai spini și buruieni netrebnice.

Așa sunt și sufletele. Dacă nu sunt îngrijite, dacă nu sunt ferite de păcate, de rătăcirii, dacă sunt lipsite de învățătura bună, sufletele se însălbățesc, de nu mai au roadă decât spinii por-nirilor și patimilor fără frâu și buruienile cer-telor, desbinărilor și a războaielor.

Plugarul așteaptă roada scumpă a pământului, îndelung răbdând, până ce primește ploaia timpurii și târzie (Iacob 5, 7). Dar răbdarea îndelungată a plugarului înseamnă truda lui cu pricepere pentru pregătirea pământului, ca să fie bun de a semăna în el. Plugarul luminat știe, că pământul care nu-i acoperit cu cultură, adecă nu-i însământat, trebuie să fie totdeauna negru:

arat, grăpat și fără buruieni. Arătura se face când pământul e ravăn și arătura să fie grăpată chiar în aceeași zi. Indată ce ai cosit, faci un ogor; mai târziu o arătură adâncă; dacă se poate, mai târziu îi dai o arătură mai la suprafață înainte de semănat. Orice semănătură trebuie făcută în cel puțin două arături. Gunoii trebuie împrăștiat și îngropat odată cu arătura cea adâncă. Se mai știe, că e bine să arăm odată în lung, altădată deacurmezișul. Plugarul bun toate acestea le știe, de ce și cum se fac.

Semănătorul sufletelor noastre a vorbit despre lucrarea plugarului. Unii dintre ascultători credeau la început că vrea să-i învețe cum să-și lucreze pământul. De aci se vede marea asemănare între însămânțarea pământului și între lucrarea celor ce răspândesc învățătura cea bună. Precum pământul are trebuință de arătura la suprafață și adâncă, de grăpat, tot așa are sufletul trebuință să fie pregătit. În acest înțeles zicea prorocul: Arați ogor nou și nu semănați între spini (Ieremia 4, 3). Sufletele trebuie pregătite cu toată luarea aminte să li se îndrepte numai spre cele ce au să asculte. Să fie liber de alte gânduri, mai ales de porniri, gata să primească sămânța învățaturii bune. Inima să-i fie încălzită spre năzuința de a trăi și de a avea fapte după cele ce învață. Înălțurarea gândurilor e așa de însemnată la o lecție în școală, că învățătorul bun aci pune toată stăruința. În adevăr, cunoașterea adevărului, dupăcum spune oarecine, nu atârnă de puterea cugetării sau de agerimea minții, ci de curățenie și apoi de încrederea pe care o ai tu față de cel ce te învață.

Dacă plugarul luminat trebuie să știe când să semene grâul, când orzul sau porumbul, sau altele, tot așa semănătorii sufletelor trebuie să caute și ei timpul cel mai potrivit pentru a da o învățatură, sau alta. Precum Dumnezeu, trimite și plugarului vremea potrivită, tot așa Dumnezeu trimite și semănătorilor în suflete prilejurile cele bune. Aci se arată apoi priceperea și la astfel de prilejuri au roadă bogată.

Doi frați trăiau în dușmănie de moarte, din cauza copiilor cari s'au certat și s'au bătut. Copiii poate s'ar fi împăcat, dacă nu i-ar mai fi ațâțat, îndeosebi mamele lor. Preotul a încercat de mai multe ori să-i împace, dar n'a fost chip. Într-o toamnă s'a întâmplat o nenorocire: unul din copiii fraților învrăjbiți a fost strivit de curelele și apoi de roțile morii. Tot satul s'a înfiorat de moartea năpraznică. Vestea a ajuns repede și la familia fratelui. Toți s'au pierdut cu firea. Femeia însă a început să dea sfaturi: Ni-meni din casă să nu calce în casa lor, că i-a pedepsit Dumnezeu. Nici la priveghiu nici la în-

mormântare. Tu bărbate, să prinzi și să pleci cu feciorii încă în seara aceasta la târg. — Asa au și făcut. Au prins caii și au dat să plece. Când să iasă pe poartă, trecea preotul, care mergea la casa mortului și i a oprit: Ce ar zice lumea și cum v'ar judeca Dumnezeu. Desprindeți și veniți cu mine la mort. — Cum să ne ducem, ce vor zice, nu ne-ar scoate cu injurături? — Grija mea, dar veniți. Au desprins, s'au dus. Când au intrat, cei din casă erau în jurul mortului și plângeau. Preotul a grăit: Dumnezeu să-l ierte. Iată la durerea voastră vine să plângă și unchiul și verișorii răposatului. De dragul mortului și pentru veșnica lui odihnă, lepădați vrajba și îmbrățișați-vă cu pace. Cuvintele preotului au fost urmate de o izbucnire a sufletelor. Toți au plâns, toți s'au îmbrățișat și toți s'au împăcat. Dacă însă ar fi fost scăpat prilejul dat de Dumnezeu, vrajba s'ar fi învârtoșat între cele două familii.

E așa ca în plugărie. Dumnezeu trimite plugarului vreme bună, ploaie la timp, soare, pentru lucrarea pământului și pentru rodirea semințelor. Dumnezeu trimite și semănătorilor sufletești prilejul, prin bucurii sau prin dureri, pentru a arunca sămânța în pământ bine pregătit, în pământ care să aducă roadă. Acestor semănători în suflete le grăiește prorocul: Prefaceți țelina în ogoare ale cunoașterii de Dumnezeu și căutați pe Domnul, ca el să vină și să vă îndestuleze de roade mântuitoare (Osia 10, 12).

*

FĂ-TE ȘI TU SEMĂNĂTOR

Vorbind despre nazirei, am spus că în zilele noastre nazireii trebuie să-și închine lui Dumnezeu toată podoaba minții lor, toată căldura inimii lor, toată comoara sufletului lor. Tinerii intrați într-o școală mai înaltă decât cea din satul lor, vrând să-și închine viața, trebuie să o dea fraților lor rămași acasă. Aceasta înseamnă să se facă semănători și să lucreze precum a zis Mântuitorul: *leșit-a semănătorul să semene sămânța sa* (Luca 8, 5).

Obișnuți-vă de tineri, chiar de mici, ca neîncetat să semănați din bogăția cunoștințelor adunate în școală și din cărțile bune. Semănați și în pământ bun, aruncați și între spini și pe pietriș, chiar și pe căi. Semănați și la bătrânețe, până la moarte și înmormântarea să vă fie un nou prilej de semănat.

Luati exemplu din năzuința pusă de Dumnezeu în plante, de a-și semăna sămânța. De primăvara până toamna târziu priviți cum își împrăștie păpădia sămânța în toate vânturile. Nu se întreabă unde vor cădea, ce pământ vor găsi, cum vor încolți, ci le scutură pe aripile vântu-

hului, cum și-ar pune un nazireu părul pe focul de sub jertfelnic.

Un învățat al nostru a scris o carte despre „Oameni dela munte”. Intre altele povestește despre un stejar doborât de o furtună de toamnă. În prăbușirea sa, uriașul stejar și-a împrăștiat puzderia de ghindă pe o întinsă suprafață. Primăvara următoare mii și mii de stejari au răsarit din ghinda stejarului doborât de furtună.

Acelși învățat într'o altă carte de „Introducere în geografie” scrie așa: Dupăcum sămânța unui singur copac purtată de vânt, poate semăna un continent întreg, și poate trece și în altele, peste mări și peste țări, așa și cu ideile; ele pot deveni repede bunul comun al tuturor, răspândindu-se de jur împrejurul pământului.

După cuvinte ca acestea tinerii din școlile secundare ar putea să întrebe: Ce idei am eu de răspândit? Ce semănător mă pot eu face? Să vedeți și însemnați-vă bine: ideile mari se cuprind în lucruri mărunte. Un băiat dus într'un orașel la școală, umbla pe la casele plugarilor de acolo. Când a venit în vacanță povestea foștilor săi colegi din școala primară: Să vedeți voi cum sunt acolo grajdurile, cu geamuri și luminoase. Și oamenii de acolo spun că așa e mai bine, că în întuneric caii se îmbolnăvesc și orbesc. Pe jos au scânduri sub cai și nu lasă gunoiul să se adune. Acolo în grajduri e lumină și curățenie. Povestirea a fost o sămânță, iar rodul s'a arătat în scurtă vreme. Oamenii din sat au început să pună geamurile grajduri. Bătrânii au și văzut că în lumină și în curățenie animalele erau mai voioase. Într'o altă vacanță le-a spus despre cele văzute la un grădinar, iarăș în altă vacanță despre biblioteca plugarilor.

Toți câți au trecut la o școală mai înaltă decât cea din satul lor natal, trebuie să culegă mereu cunoștințe care pot fi folosite și să le semene în sufletele satului. Când părinții tăi au luat marea hotărâre să te trimită la școală, când învățătorul sau preotul i-a îndemnat să-și împlinească hotărârea, atunci însuș Dumnezeu ți-a pus pe umeri datoria de a fi semănător din cea mai fragedă copilărie și până la moarte. Dorința sau învoirea ta de o intra în școală e un vot, prin care te-ai legatuit față de Dumnezeu și față de oameni, că mereu vei aduna și mereu vei răspândi lumină, mereu vei fi un semănător.

Seamănă neincetat, căci Dumnezeu nu vrea să te faci din semănător ce te-a ales, o biată sămânță căzută pe cale, călcată de cară, pigulită de pasări sau ronțaită de șoareci, ci Dumnezeu vrea să fii un semănător dornic, de sămânță bună și sănătoasă, un semănător care-și pune toată nădejdea în Tatăl ceresc, că semințele semănate vor aduce rod însușit.

Hristos Dumnezeu să binecuvinteze semănătorul și secerișul semănătorilor săi. Amin.

F. C.

Informațiuni

■ **Numiri și transferări de preoți.** În ședința administrativ-bisericască a Veneratului Consiliu Eparhial din Arad, ținută în ziua de 25 Septembrie a. c. s'au făcut următoarele numiri și transferări de preoți pe data de 1 Octomvrie a. c.:

a) *Numiri*: Terentie Sulințan, student în Teologie, a fost numit preot în parohia Groșii-Noui, prot. Radna.

b) *Transferări*: Preot Gheorghe Popa dela Miniș la Consiliul Eparhial; Preot Teofan Herbei, dela parohia Arad Calea VI Vânători la Consiliul Eparhial; Preot Gheorghe Cavalu, dela Joia Mare la Ignești, prot. Buteni; Preot Cornel Vădasan, dela Avram Iancu, prot. Cermei, la Donceni, prot. Buteni; Preot Dimitrie Cuzman, dela Chisindia, prot. Buteni, la Vârșand, prot. Chișineu-Criș.

■ **Primiri în Academia Teologică.** În aceeaș ședință au fost primiți în aul I la Academia Teologică din Arad, următorii: Iosif Nicoară-Radna; Ioan Cărbune-Breteia Mureșană; Remus Dan-Breteia Mureșană; Petru Balint-Revetiș, Ilie Hanț-Comlăuș, Petru Cires-Trăoaș și Ioan Scripliu-Criș.

Lucrarea sesiilor parohiale

În legătură cu deciziunea Ministerului Agriculturii și Domeniilor Nr. 1204, privitor la lucrarea sesiilor bisericesti și parohiale, Consiliul nostru Eparhial a înaintat Consiliului Central Bisericesc următoarea adresă:

Inalt Prea Sfințite,

Deciziunea Ministerului Agriculturii și Domeniilor din 27 August 1947 Nr. 1204 publicată în Monitorul Oficial din 3 Septembrie 1947 Nr. 202, conform căreia

„cu începere dela data publicării deciziei în Monitorul Oficial, exploatarea tuturor terenurilor cultivabile (arabile, vii, grădini de zarzavat, pășuni și livezi) fie că sunt proprietate privată individuală, sau de drept public, fie că sunt de stat, se va face numai în regie proprie”,

a atins foarte grav atât Episcopia, Mănăstirea, Parohiile, cât și pe parohii beneficiarii de sesiuni preoțești, pentru că în urma războiului inventarul economic al acestor instituțiuni în cea mai mare parte a fost distrus, cai, boi, care, căruțe, tractoare ni-au fost rechiziționate, astfel că am fost nevoiți cei mai sus enumerați a ne cultiva pământurile prin învoiele de dijmă în natură cu cultivatorii de pământuri, cari individual au avut posibilitatea a-și salva mare parte din inventarul lor agricol, ascunzându-l prin păduri și codri.

Dar ne-a atins foarte grav această dispozițiune mai ales, acum în urma stabilizării monetare a leu-

lui, pentru că modestele capitale, ce le-am adunat pentru a ne reface inventarul economic, deci a ne cumpăra cai, boi, pluguri etc. unelte agricole, ni s'au preschimbat în o sumă minimală, iar restul s'a blocat și depus în bănci, urmând ca banii depuși să ni se preschimbe în viitorul necunoscut.

În această situație gravă stăm nedumeriți și foarte îngrijorați de soarta pământurilor noastre, cari și în trecut, în vremuri de restriște ne-au fost salvatoarele Bisericii noastre, cari ne-au susținut cleul nostru.

Înaltul Guvern prin legea pentru înfiptuirea reformei agrare Nr. 107 din 1945 în mod generos a exceptat dela expropriere bunurile agricole aparținând Mănăstirilor, Mitropoliilor, Episcopiiilor, Bisericilor, Parohiilor și așezămintelor bisericesti tocmai din motivul că, bine e cunoscut marele rol al Bisericii pentru existența de Stat și națiune a poporului nostru. Tocmai pentru aceasta nu putem crede că Înaltul Guvern acum ar intenționa să ne spolieze de bunurile noastre agricole, ba chiar văzând motivele deciziunii actuale din 3 Sept. 1947 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, că acelea se bazează pe Legea pentru reforma agrară Nr. 107 din 1945 nouă foarte favorabilă și pe legea pentru reglementarea arendașiei din 31 Dec. 1941, ne place a crede, că deciziunea Ministerului Agriculturii și Domeniilor nu se referă la bunurile agricole aparținând Episcopiei, bisericilor și parohiilor noastre.

Cum însă supoziția noastră să poate desavua prin dispozițiunea art. 1 al acestei deciziuni, pentru a înlătura orice interpretare greșită: ne luăm libertatea a ne adresa către Organul nostru Superior Administrativ pentru afacerile întregii biserici, către Veneratul Consiliul Central Bisericesc cu onoare rugându-l. să binevoiască cu urgență a interveni la Ministerul Agriculturii și Domeniilor și arătând situația precară a Bisericii în urma evenimentelor războiului și a stabilizării monetare, a face ca acest Minister să emită o deciziune de interpretare în sensul că, deciziunea din 27 August 1947 Nr. 1204 publicată în Monitorul Oficial din 3 Sept. 1947 Nr. 202 nu se referă la bunurile agricole aparținând Mănăstirilor, Mitropoliilor, Episcopiiilor, bisericilor, parohiilor și așezămintelor bisericesti și că aceste bunuri și în viitor vor putea fi cultivate, ca în trecut, prin dijmă în natură, sau arendare, în conformitate cu dispozițiunile Legei din 31 Dec. 1941.

Arad, la 1 Septemvrie 1947. *Cons. Eparhial*

Concurse

Se publică concurs, *din oficiu, cu termen de 15 zile*, pentru îndeplinirea, prin numire, a parohiilor:
Nr. 3103/1947.

I. ARAD CALEA VI VANATORI, protopopiatul Arad. Parohia este de *cl. I.*

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 13 jugh. cad.
- 2) Stolele legale.
- 3) Salarul dela Stat.

De locuință se va îngriji preotul numit, care va locui în parohie.

Nr. 3104/1947.

II. MINIȘ, protopopiatul Radna. Parohia este de *clasa I.*

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 18 jugh.
- 2) Folosința casei și grădinei parohiale.
- 3) Stolele și birul legal.
- 4) Salarul dela Stat.

Nr. 3106/1947.

III. ȘEPREUȘ, protopopiatul Cermei, Parohia este de *clasa I.*

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 16 jugh.
- 2) Stolele și birul legal.
- 3) Salarul dela Stat.

Nr. 3144/1947.

IV. BODROGUL NOU, protopopiatul Pecica Parohia este de *clasa I.*

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 16 jugh. cad.
- 2) Stolele legale.
- 3) Salarul dela Stat.
- 4) Folosința casei și grădinei parohiale.

Nr. 3104/1947.

V. COLONIA AVRAM IANCU, protopopiatul Cermei. Parohia este de *clasa II.*

Venite:

- 1) Folosința sesiunii parohiale, 32 jugh. cad.
- 2) Stolele legale.
- 3) Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, (certificatul școlii secundare, absolutorul teologic, diploma de capacitate preoțească,) și un scurt memoriu, cuprinzând datele personale și activitatea pastorală, se vor înainta, în timpul concursului, Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții numiți vor plăti din al lor toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Arad din ședința Consiliului Eparhial dela 25 Septembrie 1947.

† ANDREI,

Traian Cibian,

Episcop.

cons. ref. eparhial.

Nr. 2964/1947.

I. Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15-zile, pentru îndeplinirea, prin numire, a parohiei de *clasa II Sinteza Mare* protopopiatul Chișineu-Criș.

VENITE:

1. Folosința alor 16 jug. cad. din ses. parohială.
2. Folosința casei și grădinei parohiale.
3. Venite stolare și birul legal.
4. Salarul dela Stat.

II. Pentru parohia *Slatina de Criș*, de *clasa II*, protopopiatul Buteni.

VENITE:

1. Folosința alor 32 jug. cad. sesiune parohială.
2. Folosința casei și a grădinei parohiale.
3. Stolele și birul legal.
4. Salarul dela Stat.

Preoții numiți vor plăti din al lor toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta la Consiliul Eparhial.

Arad, 16 Septemvrie 1947.

† Andrei,
Episcop

Traian Cibian,
cons. ref. ep.